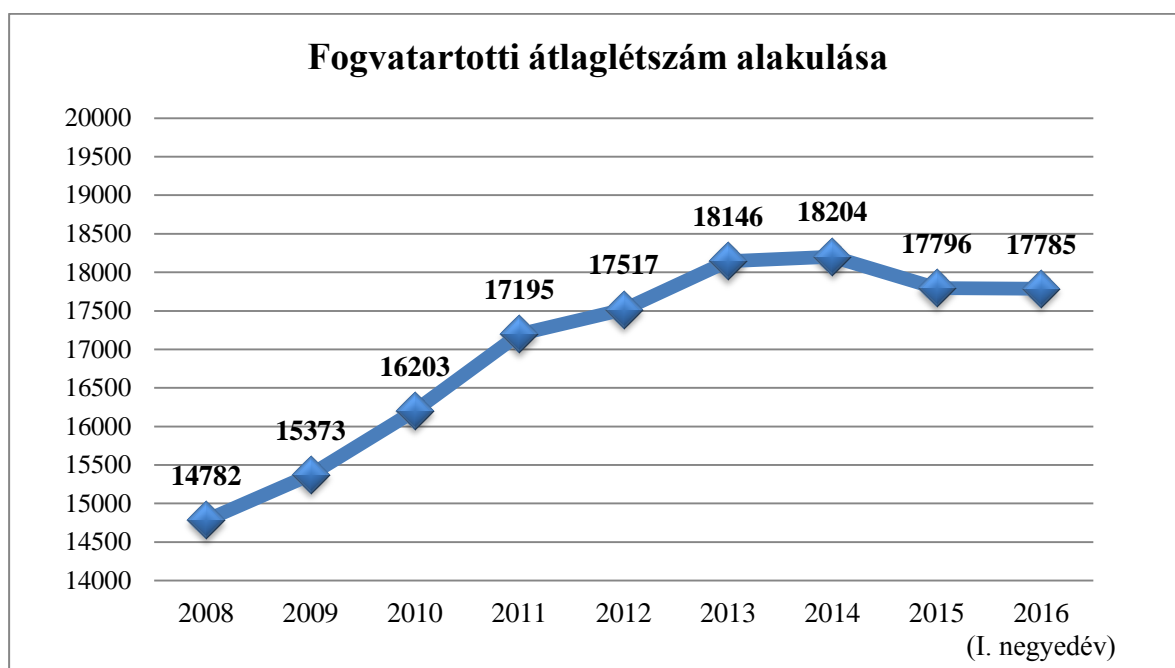

II. FOGVATARTOTTI STATISZTIKÁK

Fogvatartottak száma és demográfiai adatai

A fogvatartotti populáció átlagos létszáma folyamatosan növekvő tendenciát mutatott az elmúlt években, a 2015. évi adatok alapján azonban a korábbi évek átlagához képest kevesebb, 2014-ben átlagosan 18 204 fő volt fogva tartva, míg 2015-ben 17796, amihez képest a 2016. évi első negyedéves átlagléttség (17785) további csökkenést mutat.

1. ábra

Fogvatartottak nemi és életkor szerinti megoszlása				
	Összes fogvatartott		Fiatalkorú fogvatartott (14-21 év)	
<i>Férfi</i>	16 599 fő	92,7%	1 171 fő	95,8%
<i>Nő</i>	1 310 fő	7,3%	51 fő	4,2%
<i>Összesen:</i>	17909 fő	100,00%	1 222 fő	100,00%
			<i>Összesen: 7,36%</i>	

1. táblázat

A fogvatartottak demográfiai adatai alapján elmondható, hogy mindössze 7,3%-uk nő (a tavalyi 7,58%-hoz képest), míg a fiatalkorúak aránya továbbra is 7% körül mozog (jelentős, 95,8%-os férfi aránnyal).

Életkor szerinti megoszlás		
Életkor csoportok	Fő	%
16 évesnél fiatalabb	8	0,04
16-18 év	206	1,15
19-24 év	2 586	14,43
25-29 év	2 738	15,28
30-39 év	5 497	30,69
40-49 év	4 541	25,35
50-59 év	1 789	9,98
60 évesnél idősebb	544	3,03

2. táblázat

A fogvatartotti adatok alapján az átlag életkor 1995-höz képest 31,2 évről 36,5 évre növekedett. Az idősebb korcsoportok mind számukat, mind arányukat tekintve növekedtek, a 60 év feletti aránya több mint két és félszeresére nőtt az elmúlt 20 évben.

Jóllehet, hogy a hazai helyzet még nem égető, de az előremutató statisztikák arra engednek következtetni, hogy most kell előkészíteni a szakmai megoldásokat az idős és beteg fogvatartottak szükségleteinek figyelembevételével az elhelyezés, ellátás, bánásmód, ápolás, idősgondozás és reintegrációs cél tekintetében

A fogvatartottak részletes életkori megoszlása azt mutatja, hogy a 30-39 év közötti fogvatartottak vannak a legnagyobb arányban. A következő legnépesebb életkori csoport a 40-49 éves korosztályé, így elmondható, hogy a fogvatartottak több mint fele 30-49 év közötti. A 19-29 éves korosztály további majd 30%-ot tesz ki, ezen kívül fontos megemlíteni – főként speciális szükségletei miatt – a 60 évesnél idősebb korosztályt, melybe a fogvatartottak 3%-a tartozik.

Az időskorú fogvatartottak csekély száma ellenére a jól látható trendek miatt a jelenség komolyabb fogvatartási kihívásokat jelent hosszabb távon.

Életkorcsoportok százalékos megoszlása és az átlag életkor változása						
Korcsoport/%	2010.12.31	2011.12.31	2012.12.31	2013.12.31	2014.12.31	2015.12.31
18 év alatt	1,06	0,87	1,03	0,84	0,61	0,46
18 - 21 éves	8,52	8,29	8,53	7,77	6,84	6,35
22 - 24 éves	9,24	8,95	8,98	9,44	9,35	8,81
25 - 29 éves	16,24	15,76	15,00	15,41	15,10	15,28
30 - 39 éves	34,10	34,04	33,24	31,90	31,32	30,69
40 - 49 éves	20,68	21,44	22,45	23,37	24,58	25,35
50 - 59 éves	8,43	8,81	8,64	9,14	9,54	9,98
60 éves vagy idősebb	1,74	1,83	2,14	2,13	2,66	3,037
Átlagéletkor:	35 év 2 hónap	35 év 8 hónap	35 év 9 hónap	36 év 1 hónap	36 év 8 hónap	36 év 6 hónap

3. táblázat

A fenti táblából jól látható, hogy ha lassan is, de folyamatosan csökken a fiatalok – mind a 18 év alatti, mind a 18 és 21 év közötti – fogvatartottak aránya. A 30 és 49 év közötti fogvatartottak teszik ki a létszám 55-56%-át, azonban ez az arány nagyjából állandó (amellett, hogy a 30-39 év és 40-49 év közöttiek egymáshoz viszonyított aránya folyamatosan változik a 40-49 évesek javára), míg az időskorú fogvatartottak száma évről évre növekszik.

Az átlag életkort bemutató számokból látszik, hogy az elmúlt 5 évben megközelítőleg másfél évvel emelkedett a fogvatartottak átlagéletkora, amelyben az életkori illetve a büntetőpolitikai trendeket látva további növekedés várható.

Fogvatartottak lakcím szerinti megyei eloszlása			
Megye	Fő	%	Ráta
<i>Budapest</i>	2991	16,70	170,2
<i>Bács-Kiskun</i>	932	5,20	181,4
<i>Baranya</i>	538	3,00	145,0
<i>Békés</i>	532	2,97	151,5
<i>Borsod-Abaúj-Zemplén</i>	1926	10,75	288,5
<i>Csongrád</i>	553	3,08	136,1
<i>Fejér</i>	463	2,58	110,9
<i>Győr-Moson-Sopron</i>	492	2,74	108,7
<i>Hajdú-Bihar</i>	1138	6,35	211,8
<i>Heves</i>	545	3,04	180,9
<i>Jász-Nagykun-Szolnok</i>	872	4,86	229,5
<i>Komárom-Esztergom</i>	630	3,51	210,6
<i>Nógrád</i>	418	2,334	213,3
<i>Pest</i>	1661	9,27	135,5
<i>Somogy</i>	684	3,81	219,2
<i>Szabolcs-Szatmár-Bereg</i>	1278	7,13	227,3
<i>Tolna</i>	237	1,32	104,9
<i>Vas</i>	268	1,49	105,5
<i>Veszprém</i>	537	2,99	154,9
<i>Zala</i>	338	1,88	121,9
<i>Hajléktalan</i>	80	0,44	N.r. ¹
<i>Külföldi</i>	607	3,38	N.r.
<i>Nincs adat²</i>	189	1,05	N.r.
<i>Összesen:</i>	17 909	100,00	172,8 ³

4. táblázat

Fontos leszögezni azonban, hogy az adatok nem egy adott megyére vonatkozó bűnözési képet mutatnak. Egy adott területi egység bűnözési helyzetéről a bírósági, rendőrségi statisztikák adnak közelebbi képet, bár azok is csak a felderített bűncselekményekre vonatkoznak.

Az adatok a bebörtönzés előtti állandó, bejelentett lakóhelyre vonatkoznak. A szabadulás előtti vagy utáni valós tartózkodási hely ettől különbözhet.

A táblázatban külön oszlopban jelöltük, hogy lakóhely szerint a fogvatartottak hány százaléka származik az adott megyéből, továbbá azt, hogy a megyei lakossághoz viszonyítva, 100 ezer főre vetítve mekkora a fogvatartotti ráta.

Megyei eloszlásában megfigyelhető például Borsod-Abaúj-Zemplén megye erőteljesen kiugró értéke, de Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye, Somogy és Hajdú-Bihar Megye, Komárom-Esztergom és Nógrád Megye is jelentősen meghaladja az átlag értéket.

¹ A későbbiekben „N.r.” rövidítéssel jelöljük azon eseteket, amelyek a vizsgált szempontból nem relevánsak.

² A későbbiekben „N.a.” rövidítéssel jelöljük azon esetek számát, amelyekről nem állt rendelkezésre adat.

³ Átlag értéket jelent (teljes népességből és a fogvatartotti populációból számított érték).

A fogvatartottak lakóhely szerinti megyei eloszlása csupán annyit mutat, hogy a valamilyen jogcím alatt szabadságvesztést töltő fogvatartottak (lásd később a jogcím szerinti bontást) milyen megyei eloszlásban reprezentáltak.

Fogvatartással összefüggő adatok

Fogvatartotti átlaglétszámok és átlagtelítettség					
Országos bv. intézetek			Megyei bv. intézetek		
	Létszám	Telítettség		Létszám	Telítettség
<i>Állampusztai O.Bv. Intézet</i>	1052	129 %	<i>Bács-Kiskun Megyei Bv. Intézet</i>	272	114 %
<i>Balassagyarmati Fegyház és Börtön</i>	499	155%	<i>Baranya Megyei Bv. Intézet</i>	180	105 %
<i>Budapesti Fegyház és Börtön</i>	1509	151%	<i>Békés Megyei Bv. Intézet</i>	113	131 %
<i>Kalocsai Fegyház és Börtön</i>	386	161 %	<i>Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bv. Intézet</i>	396	132 %
<i>Közép-dunántúli O.Bv. Intézet</i>	1282	118 %	<i>Fővárosi Bv. Intézet</i>	1624	153 %
<i>Márianosztrai Fegyház és Börtön</i>	716	149 %	<i>Győr-Moson-Sopron M.Bv. Intézet</i>	191	121 %
<i>Pálhalmai O.Bv. Intézet</i>	1432	123 %	<i>Hajdú-Bihar Megyei Bv. Intézet</i>	229	129 %
<i>Sátoraljaiújhegyi Fegyház és Börtön</i>	408	155 %	<i>Heves Megyei Bv. Intézet</i>	175	139 %
<i>Sopronkőhidai Fegyház és Börtön</i>	783	152 %	<i>Jász-Nagykun-Szolnok M.-i Bv. Intézet</i>	181	129 %
<i>Szegedi Fegyház és Börtön</i>	1620	134 %	<i>Somogy Megyei Bv. Intézet</i>	141	109 %
<i>Szombathelyi O.Bv. Intézet</i>	1312	89 %	<i>Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bv. Intézet</i>	194	137 %
<i>Tiszalöki O. Bv. Intézet</i>	777	111 %	<i>Tolna Megyei Bv. Intézet</i>	100	103 %
<i>Váci Fegyház és Börtön</i>	819	148 %	<i>Veszprém Megyei Bv. Intézet</i>	210	106 %
<i>Fiatalkorúak Bv. Intézete</i>	794	98 %	<i>Zala Megyei Bv. Intézet</i>	89	105 %
Összesen:	13 389	134%	Összesen:	4 095	122%
Intézmények befogadóképessége					
<i>Büntetés-végrehajtás Központi Kórház</i>	297	-	<i>Igazságügyi Megfigyelő és Elmeógyógyító Intézet (IMEI)</i>	311	-

5. táblázat

Az intézetekben elhelyezettek 2015. évi átlagléttszáma látható a fenti táblázatban, közvetlenül mellette közölve az intézetek átlagos telítettségének mutatóját. Ez a mutató átlagosan 128%, ami a korábbi évekhez képest jelentős csökkenést mutat (tavalyi évben 141% volt az átlagtelítettség). Megfigyelhető az is, hogy igen eltérően oszlanak meg az értékek, az optimális 100% körülőtől a meglehetősen magas 161%-ig terjed ennek mértéke. Ahogy tehát a táblázatban is észrevehető, az elhelyezett fogvatartottak létszáma nincs közvetlen összefüggésben a túlszűfolttsággal, hiszen az a bv. intézetben elhelyezhető és az elhelyezett fogvatartottak arányának függvénye.

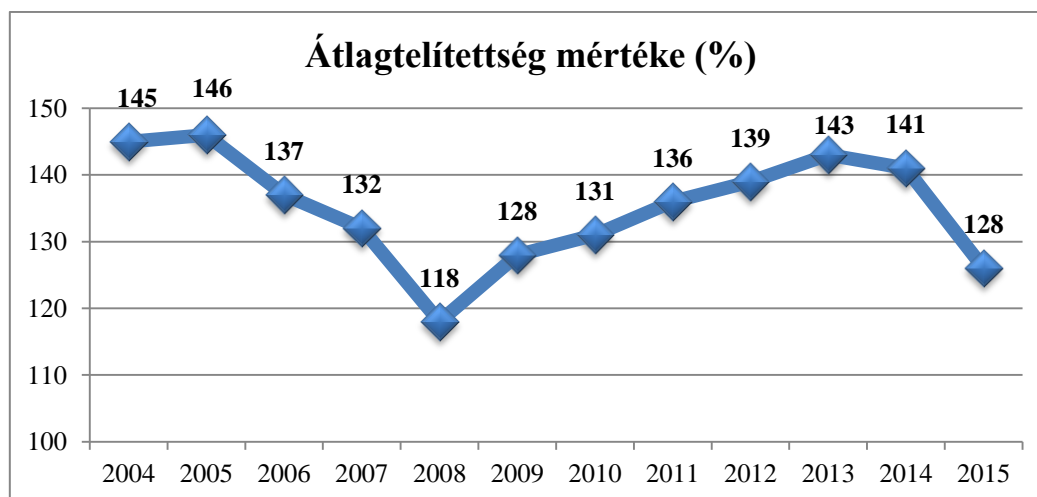
Az 5 legnagyobb elhelyezett létszámmal bíró bv. intézet	
<i>Fővárosi Bv. Intézet</i>	1719 fő
<i>Szegedi Fegyház és Börtön</i>	1594 fő
<i>Budapesti Fegyház és Börtön</i>	1518 fő
<i>Pálhalmi O.Bv. Intézet</i>	1383 fő
<i>Szombathelyi O.Bv. Intézet</i>	1301 fő

6. táblázat

Az 5 legszűfoltabb bv. intézet (átlagtelítettség tekintetében)	
<i>Kalocsai Fegyház és Börtön</i>	161%
<i>Balassagyarmati Fegyház és Börtön</i>	155%
<i>Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön</i>	155%
<i>Fővárosi Bv. Intézet</i>	153%
<i>Sopronkőhidai Fegyház és Börtön</i>	152%

7. táblázat

A telítettséget bemutató adatokból kitűnik a női elítélteket befogadó intézet, a Kalocsai Fegyház és Börtön igen magas telítettségi mutatója, ami a női fogvatartottak speciális elhelyezésének problémájára hívja fel a figyelmet, amely komoly szakmai kérdésként jelenik meg a közeljövőre nézve.

2. ábra

Az intézetek átlagos túltelítettségének háttérében leginkább a büntetőtörvénykezésből és a férőhelyek alakulásából (férőhelyek létesítése, átstrukturálása) fakadó okok állnak. A tavalyi évben jelentős, közel 900 fős férőhelybővítés zajlott az egyes bv. intézetekben (pl. Középdunántúli Országos Bv. Intézet (Martonvásár), Szombathelyi Országos Bv. Intézet, Budapesti

Fegyház és Börtön), továbbá elfogadásra került egy 2019-ig tartó börtönépítési program, melynek keretén belül egy 1000 fős és 8 db 500 fős börtön, továbbá egy bv. kórház létesül. A büntetés-végrehajtási intézetek túltelítettsége az európai országok egy jelentős részében igen komoly, megoldásra váró problémákat okoz. Ezen kihívásoknak a magyar büntetés-végrehajtás a telítettség-kiegyenlítő programjával, folyamatos férőhelybővítési projektekkel és új intézetek létrehozásával kíván eleget tenni.

<i>Fogvatartással kapcsolatos adatok</i>							
<i>Végrehajtási fok⁴</i>	<i>Összesen</i>	<i>Teljes populáció</i>		<i>21 év alatti korcsoport</i>		<i>18 év alatti fiatalok</i>	
		<i>Férfi</i>	<i>Nő</i>	<i>Férfi</i>	<i>Nő</i>	<i>Férfi</i>	<i>Nő</i>
<i>Fegyház</i>	4136	3 677	192	55	2	N.r.	N.r.
<i>Börtön</i>	7741	7118	623	221	8	14	0
<i>Fogház</i>	1051	974	77	110	3	0	0
<i>Büntetőjogi elzárás</i>	63	62	1	4	0	N.r.	N.r.
<i>Előzetes, elsőfokú ítéletig</i>	3113	2865	248	197	17	N.r.	N.r.
<i>Előzetes, nem jogerősen elítélt</i>	836	790	61	38	2	N.r.	N.r.
<i>Elzárás</i>	236	223	48	9	2	N.r.	N.r.
<i>Fiatalkorú előzetes, elsőfokú ítéletig</i>	107	104	3	96	3	57	3
<i>Fiatalkorú előzetes, nem jogerősen elítélt</i>	5	5	0	5	0	3	0
<i>Ideiglenes kényszergyógykezelés</i>	24	22	2	1	0	N.r.	N.r.
<i>Kényszergyógykezelés</i>	162	137	25	0	0	N.r.	N.r.
<i>Közérdekű munka átváltoztatása (fogház)</i>	135	129	6	5	0	N.r.	N.r.
<i>Pénzbüntetés átváltoztatása (fogház)</i>	217	197	20	3	0	N.r.	N.r.
<i>Átadás átvételi letartóztatott</i>	22	19	3	0	0	N.r.	N.r.
<i>Bv. átvételi letartóztatott</i>	16	16	0	0	0	N.r.	N.r.
<i>Őrizet</i>	2	2	0	2	0	N.r.	N.r.
<i>Idegenrendészeti őrizet</i>	43	43	0	16	0	N.r.	N.r.
<i>Összesen:</i>		17909					

8. táblázat

⁴ A táblázatban feltüntetett végrehajtási fokozatok magyarázata a kiadvány Fogalomtárában olvasható.

A fogvatartottak több mint 70%-a jogerősen elítélt, ezek közül is a börtön fokozatú büntetések dominálnak. Fiatalkorú fogvatartottak esetében csak fogház és börtön fokozat szabható ki, a gyakorlat azt mutatja, hogy 2/3 arányban börtön fokozatban töltik büntetésüket a fiatalok fogvatartottak.

Érdemes megemlíteni az elzárások számát, akik ugyan arányukban kis részét képezik a hazai bv. intézetekben fogvatartottaknak, ugyanakkor a befogadásuk, illetve szabadításuk, a az ezzel járó adminisztrációs feladatok terhei lényegesen magasabbak az előzetesen vagy jogerősen szabadságvesztésre elítélteknél.

Szucid cselekmények							
Év		2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Fogvatartottak átlagléttszáma</i>		16 203	17 195	17 517	18 146	18 204	17909
<i>Öngyilkosság</i>	Fő	7	9	8	7	6	5
	Ráta ⁵	4,32	5,23	4,56	3,85	3,29	2,79
<i>Öngyilkossági kísérlet</i>	Fő	75	36	34	42	49	41
	Ráta	46,28	20,93	19,4	23,14	26,91	22,89

9. táblázat

Az öngyilkosságra és öngyilkossági kísérletre vonatkozó fenti számok csak azokat az eseteket jelölik, amelyek mögött valós⁶ szucid krízis áll.

Az intézeteken belüli önkárosítások mögött ugyanis nem feltétlenül áll valós meghalási szándék. Azok hátterében *feszültség-levezetés* (falc), illetve a *prizonális problémák* által kiváltott (idetartoznak a helyzeti előnyök megszerzésében motivált „manipulatívna” nevezhető) cselekmények is állhatnak. Ezen utóbbi esetek – tehát a nem valós szucid szándékú kisebb önkárosítások – adatai a fenti táblázatban nem szerepelnek.

Nemzetközi összehasonlítás szerint a magyar vonatkozó statisztikák kiemelkedően jónak mondható, s a saját, visszamenőleges adatainkat nézve is folyamatos csökkenés látható mind a konkrét esetszám, mind a fogvatartotti létszámhoz viszonyított ráta tekintetében.

Visszaesési mutatók (összes fogvatartott)		
Visszaesési fok⁷	fő	%
<i>Első büntényes</i>	8479	47,34
<i>Visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő</i>	596	3,33
<i>Visszaeső</i>	2580	14,41
<i>Többszörös visszaeső</i>	2622	14,64
<i>Különös visszaeső</i>	1652	9,22
<i>Erőszakos többszörös visszaeső</i>	311	1,74
<i>N.a.⁸</i>	1669	9,32
<i>Összesen:</i>	17909	100

10. táblázat

⁵ Ráta: 10.000 fogvatartottra jutó érték, arányszám.

⁶ Olyan eseteket értünk valós szucid krízis alatt, ahol az exploráció, tesztek, és egyéb pszichológiai módszerek által közvetlen öngyilkossági veszélyhelyzet mutatható ki.

⁷ A táblázatban feltüntetett visszaesési fokok magyarázata a kiadvány Fogalomtárában olvasható.

⁸ Ez a kategória az elzárások, őrizeten lévők, előzetes és elítélt fogvatartottak, valamint az ideiglenesen befogadottak egy részét takarja, akiknél vagy a bíróság nem állapította meg meg a visszaesési fokot, vagy az nem szerepelt a bírói ítéletben.

A visszaesési adatok alapján látható, hogy az összes fogvatartott éppen fele első büntényes, vagy visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő. 40% körül mozog a visszaesők aránya, melynek többségét – közelítőleg 14%-ot – a visszaesők és többszörös visszaesők teszik ki. A fenti és az alábbi tábla különbsége, hogy a fenti az összes fogvatartottra nézve mutatja a visszaesési arányokat, míg az alábbi a már jogerősen elítélteknél látható ugyanez.

<i>Fogház, börtön, fegyház és büntetőjogi elzárásra ítélték visszaesési mutatói</i>		
<i>Visszaesési fok</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
<i>Első büntényes</i>	5250	40,41
<i>Visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő</i>	552	4,25
<i>Különös visszaeső</i>	1561	12,02
<i>Visszaeső</i>	1853	14,26
<i>Többszörös visszaeső</i>	2415	18,59
<i>Erőszakos többszörös visszaeső</i>	291	2,24
<i>N.a.</i>	1069	8,23
<i>Összesen:</i>	12991	100,00

11. táblázat

Látható, hogy jelentős eltérés a fenti két táblánál nincs, ugyanakkor a jogerős ítélettel rendelkezők esetén valamivel alacsonyabb az első büntényesek aránya, s emelkedik a visszaesőké, különösen a többszörös visszaesőké.

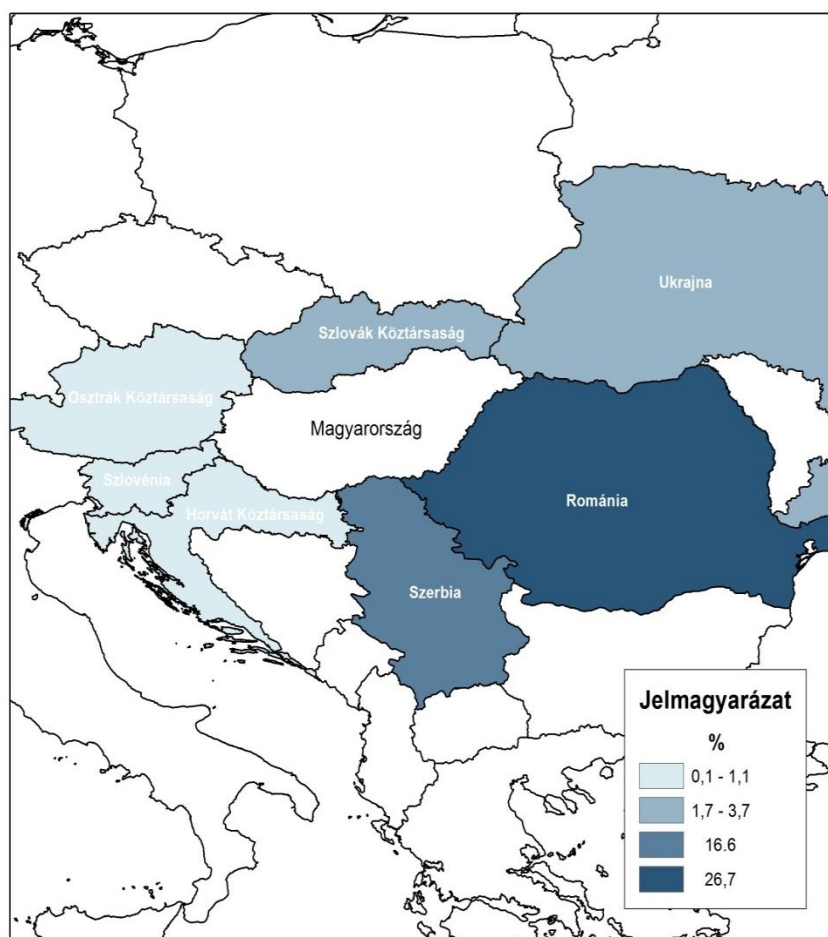
Külföldi állampolgárságú fogvatartottak					
Ország	Fő	%	Ország	Fő	%
Románia	248	26,67	Indiai Köztársaság	3	0,32
Szerbia	154	16,56	Görög Köztársaság	3	0,32
Afganisztáni Iszlám Állam	59	6,34	Ghanai Köztársaság	3	0,32
Vietnami Szocialista Köztársaság	45	4,84	Moldovai Köztársaság	2	0,22
Szlovák Köztársaság	34	3,66	Iráni Iszlám Köztársaság	2	0,22
Bolgár Köztársaság	32	3,44	Venezuelai Köztársaság	2	0,22
Szíriai Arab Köztársaság	25	2,69	Kenyai Köztársaság	2	0,22
Nigériai Szövetségi Köztársaság	21	2,26	Libériai Köztársaság	2	0,22
Algériai Demokratikus és Népi Köztársaság	19	2,04	Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság	2	0,22
Pakisztáni Iszlám Köztársaság	18	1,94	Spanyol Királyság	2	0,22
Ukrajna	16	1,72	Tunéziai Köztársaság	2	0,22
Németországi Szövetségi Köztársaság	16	1,72	Bangladesi Népi Köztársaság	1	0,11
Albán Köztársaság	14	1,51	Tanzániai Egyesült Köztársaság	1	0,11
Iraki Köztársaság	13	1,40	Belga Királyság	1	0,11
Török Köztársaság	12	1,29	Francia Köztársaság	1	0,11
Koszovói Köztársaság	11	1,18	Nigeri Köztársaság	1	0,11
Olasz Köztársaság	10	1,08	Szaúd-Arábia Királyság	1	0,11
Horvát Köztársaság	10	1,08	Thaiföldi Királyság	1	0,11
Lengyel Köztársaság	10	1,08	Ausztrál Államszövetség	1	0,11
Kínai Népköztársaság	9	0,97	Benini Köztársaság	1	0,11
Macedónia	8	0,86	Kambodzsa	1	0,11
Bosznia-Hercegovina Köztársaság	7	0,75	Kongói Köztársaság	1	0,11
Osztrák Köztársaság	7	0,75	Libanoni Köztársaság	1	0,11
Egyiptomi Arab Köztársaság	7	0,75	Malajziai Államszövetség	1	0,11
Montenegró	6	0,65	Mianmari Államszövetség	1	0,11
Oroszországi Föderáció	5	0,54	Svéd Királyság	1	0,11
Cseh Köztársaság	5	0,54	Szenegáli Köztársaság	1	0,11
Izrael Állam	5	0,54	Szlovén Köztársaság	1	0,11
Szerbia-Montenegró (Jugoszlávia)	5	0,54	Szudáni Köztársaság	1	0,11
Kameruni Köztársaság	4	0,43	Hontalan	4	0,43
Holland Királyság	4	0,43	Ismeretlen, hiányzó vagy nem szereplő	32	3,44
Lett Köztársaság	4	0,43			
Marokkói Királyság	4	0,43			
Portugál Köztársaság	4	0,43			
			<i>Összesen:</i>	930 fő ⁹	100%

12. táblázat

⁹ A 4. táblázatban szereplő 607 fő külföldi fogvatartott nem azonos a 12. táblázatban szereplő 930 fő külföldi fogvatartottal. A 607 fő az állandó külföldi laccímmel rendelkezőket jelenti, míg a 930 fő a külföldi állampolgárságú fogvatartottakat takarja.

A fogvatartotti populáció 5,19%-a külföldi állampolgárságú, ami a tavalyi 4%-hoz képest növekedést mutat. A nemzetközi összehasonlító tábláknál található idősoros adatokhoz mérten is növekedés látható. Az adatok egyik érdekessége, hogy külföldi fogvatartottak 42,47%-a európai uniós országok állampolgára.

A külföldi állampolgárságú fogvatartottak összlétszámához képest a környező országokbeli állampolgárságú fogvatartottak aránya

1. térkép

	Románia	26,67%		Ukrajna	1,72%
	Szerbia	16,56%		Horvát Köztársaság	1,08%
	Szlovák Köztársaság	3,66%		Osztrák Köztársaság	0,75%
	Szlovénia	0,11%			

A külföldi állampolgárságú fogvatartottak összesen 50,54%-a szomszédos országok állampolgára, ami a tavalyi évhez képest (57,02%) némi csökkenést mutat. Az egyes országok aránya is változott, Ukrajna és Szlovákia felcserélődött az onnan származó fogvatartottak létszamarányát tekintve, míg a Szerbiából származó fogvatartottak aránya a tavalyi 11%-ról 16%-ra nőtt. A térképen látható arányok változása mögött több ok is állhat: a szomszédos országok arányának csökkenésében szerepe lehet az idegenrendészeti őrizet kapcsán befogadottaknak, míg a szerb állampolgárok számának növekedését az embercsempészet elleni fokozott hatósági fellépés is magyarázhatja.

Oktatási, képzési adatok

Beiskolázási mutatók									
Tanév	Általános iskola		Középiskola		Szakképzés		Felsőfokú		Összesen
	Fő	(%)	Fő	(%)	Fő	(%)	Fő	(%)	
2001/2002	811	37,10	137	6,27	1238	56,63	N.a.	N.a.	2 186
2002/2003	904	39,56	190	8,32	1191	52,12	N.a.	N.a.	2 285
2003/2004	991	46,75	240	11,32	889	41,93	N.a.	N.a.	2 120
2004/2005	889	33,91	383	14,61	1350	51,49	N.a.	N.a.	2 622
2005/2006	878	44,28	457	23,05	648	32,68	N.a.	N.a.	1 983
2006/2007	789	35,29	497	22,23	950	42,49	N.a.	N.a.	2 236
2007/2008	908	48,45	451	24,07	515	27,48	N.a.	N.a.	1 874
2008/2009	968	47,85	715	35,34	340	16,81	N.a.	N.a.	2 023
2009/2010	896	43,41	933	45,20	235	11,39	N.a.	N.a.	2 064
2010/2011	1 020	42,50	878	36,58	479	19,96	23	0,96	2 400
2011/2012	1 159	42,55	920	33,77	606	22,25	39	1,43	2 724
2012/2013	787	34,78	836	36,94	602	26,60	38	1,68	2 263
2013/2014	1 151	42,07	819	29,93	720	26,32	46	1,68	2 736
2014/2015	1 083	34,91	858	27,66	1131	36,46	30	0,97	3 102
2015/2016	1 016	25,20	967	23,98	1 993	49,43	56	1,39	4 032

13. táblázat

Az iskolarendszerű oktatás a reintegráció egyik alappillére. A beiskolázási mutatók és a belső arányok értelmezésénél célszerű figyelembe venni a fogvatartotti populáció méretét, a fogvatartottak iskolai végzettségének változását, illetve a munkaerőpiaci trendeket is. Az értékeket befolyásolhatják a piacképes képzések megszerzésének képzettségi előfeltételei is (például egyes szakmaképzések feltétele a 10. évfolyam elvégzése). A táblázatból látható, hogy a beiskolázott fogvatartottak száma a 2015/2016-os tanévre 4032 főre nőtt, mely jelentős változás az előző évhez képest. Mindez főként a szakképzésben résztvevők számának nagyarányú emelkedésével magyarázható.

Iskolai végzettség												
	Teljes populáció						21 év alatti korosztály					
	Összesen		Férfi		Nő		Összesen		Férfi		Nő	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%
<i>Analfabéta</i>	132	0,75	104	0,63	28	2,17	2	0,27	2	0,28	0	0
<i>Kevesebb, mint 8 oszt.</i>	2083	11,76	1857	11,31	226	17,53	213	28,40	205	28,71	8	22,22
<i>Általános iskola</i>	9251	52,24	8629	52,55	622	48,25	424	56,53	402	56,30	22	61,11
<i>Befejezetlen középiskola</i>	1194	6,74	1094	6,66	100	7,76	92	12,27	86	12,04	6	16,67
<i>Szakiskola</i>	2888	16,31	2801	17,06	87	6,75	8	1,07	8	1,12	0	0
<i>Érettségi</i>	1713	9,67	1551	9,45	162	12,57	11	1,47	11	1,54	0	0
<i>Egyetem-főiskola</i>	448	2,53	384	2,34	64	4,97	0	0	0	0	0	0
<i>Összesen</i>	17709	100	16420	100	1289	100	750	100	714	100	36	100
<i>N.a.</i>	200		179		21		5		5		0	

14. táblázat

Az iskolázottságra vonatkozó adatok értelmezéséhez szükséges figyelembe venni, hogy az értékek egy aktuális állapotot rögzítenek. A táblázatban tehát a fogvatartás kezdődőpontja óta, a fogvatartás során megszerzett végzettség is szerepel hozzáadódva a már korábban megszerzett végzettséghez. A fogvatartottak legjelentősebb része – több, mint a teljes börtönpopuláció 50%-a – általános iskolai végzettséggel rendelkezik, a második legnépesebb csoportot pedig a szakiskolát elvégzők alkotják. Látható, hogy a női fogvatartottak körében magasabb az analfabéták, illetve a kevesebb, mint 8 osztályt elvégzők aránya, ugyanakkor jellemzőbb náluk a főiskolai/egyetemi végzettség és az érettségi megszerzése is.

Iskolai végzettség (%)	2010			2015		
	Teljes	Férfi	Nő	Teljes	Férfi	Nő
<i>Analfabéta</i>	1,02	0,88	2,93	0,74	0,63	2,14
<i>Kevesebb, mint 8 osztály</i>	27,48	27,21	30,5	11,63	11,19	17,25
<i>Általános iskola</i>	46,28	46,41	44,42	58,32	58,58	55,11
<i>Szakiskola</i>	14,94	15,52	6,61	16,13	16,87	6,64
<i>Érettségi</i>	7,71	7,56	9,71	9,57	9,34	12,37
<i>Egyetem-főiskola</i>	2,57	2,4	4,81	2,50	2,31	4,89
<i>N.a.</i>	0	0	0	1,12	1,08	1,60

15. táblázat¹⁰

Az iskolázottsági adatok öt évvel ezelőtti értékeinek összehasonlításában összességében javuló értékeket látunk; csökkent az analfabéták, s a kevesebb, mint 8 osztályt elvégzők aránya, ezzel szemben az általános iskolai és szakiskolai végzettségűek, továbbá növekedést mutat az érettségit megszerzők száma. A tendencia háttérében a büntetés-végrehajtási reintegrációs projektek állhatnak a fogvatartotti populáció alapvető iskolázottságának javulása mellett.

¹⁰ A két, iskolai végzettséget bemutató (14-es és 15-ös) táblázat közötti százalékos eltérést a hiányos kitöltésű adatok (N.a.) okozzák.